

**COMITETUL EXECUTIV
AL BĂNCII NAȚIONALE A MOLDOVEI**

HOTĂRÎREA nr.

din ___ _____ 2019

privind aprobarea

Regulamentului cu privire la supravegherea pe bază consolidată a băncilor

În temeiul art. 109, 116, 121 din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.434-439, art.727), cu modificările ulterioare, Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul cu privire la supravegherea pe bază consolidată a băncilor, conform anexei la prezenta hotărâre.
2. Regulamentul indicat la punctul 1 din prezenta hotărâre intră în vigoare la data de 01.01.2019.

**PREȘEDINTELE
COMITETULUI EXECUTIV
AL BĂNCII NAȚIONALE A MOLDOVEI
Nr. __ Chișinău, _ _____ 2019.**

Octavian ARMAȘU

Regulament privind supravegherea pe bază consolidată a băncilor

Prezentul regulament:

- transpune parțial (compatibil), prevederile articolelor 11 (1), (2); 13 (1), (2); 14 (1), (3); 18 (1) – (6), (8); 19 și 24 (1) (Titlul II Nivelul aplicării cerințelor, Capitolul 2 Consolidarea prudențială) din Regulamentul nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și firmele de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 (JO L 176 27.6.2013, p. 1), fiind modificat cel mai recent la 16.03. 2018 de Regulamentul delegat (UE) 2018/405 al Comisiei din 21 noiembrie 2017.

- transpune parțial (compatibil), prevederile articolelor 108 (2), (3) și 111 (1) – (3) (Titlul II Supravegherea prudențială, Capitolul 2 Procese de control și Capitolul 3 Supravegherea pe bază consolidată) din Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi, de modificare a Directivei 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului (JO L 176 27.6.2013, p. 338), fiind modificată cel mai recent la 19.06.2018 de Directiva (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018.

Capitolul I

Obiect, domeniu de aplicare

1. Prezentul regulament se aplică băncilor, persoane juridice din Republica Moldova, și reglementează următoarele:

- 1) nivelul de aplicare a cerințelor prudențiale în condițiile exercitării supravegherii pe bază consolidată, precum și excepțiile și derogările de la aplicarea acestor cerințe;
- 2) definește perimetrul de consolidare, inclusiv situațiile în care anumite entități din grup nu vor fi incluse în acest perimetru;
- 3) denumește metodele de consolidare, și

- 4) procedura de obținere a permisiunii Băncii Naționale pentru a efectua consolidarea prudențială conform metodei proporționale;
 - 5) cerințele privind tranzacțiile intragrup cu societățile holding cu activitate mixtă;
 - 6) furnizarea de informații pentru exercitarea supravegherii pe bază consolidată;
2. Termenii, noțiunile și expresiile utilizate în prezentul regulament au semnificația prevăzută în Legea nr.202/2017 și a actelor emise întru aplicarea acesteia.
3. În sensul prezentului regulament termenul "legături de capital" va avea următoarea semnificație:
legături de capital – deținerea, directă sau indirectă, a instrumentelor de capital ale unei entități din perimetrul de consolidare prudențială.
4. Fac obiectul supravegherii pe bază consolidată de către Banca Națională a Moldovei băncile, persoanele juridice din Republica Moldova menționate la art. 109 (1) din Legea nr.202/2017.

Capitolul II

Nivelul de aplicare a cerințelor prudențiale în condițiile exercitării unei supravegheri pe bază consolidată

5. Fără a se aduce atingere obligațiilor de respectare a cerințelor prudențiale la nivel individual, băncile-mamă la nivelul Republicii Moldova trebuie să îndeplinească, pe baza situațiilor financiare și raportărilor prudențiale consolidate, potrivit metodelor prevăzute la Capitolul IV, obligațiile referitoare la:
- 1) cerințele de fonduri proprii și cerințele de capital prevăzute la art. 60-61 din Legea nr.202/2017 și de actele normative emise în aplicarea acestor prevederi;
 - 2) deținerile calificate ale băncilor în entități din afara sectorului financiar prevăzute la art. 55-58 din Legea nr.202/2017;
 - 3) cerințele privind expunerile mari prevăzute la art. 74 din Legea nr.202/2017 și de actele normative emise în aplicarea acesteia;
 - 4) cerințele aferente lichidității prevăzute la art. 76 din Legea nr.202/2017 și de actele normative emise în aplicarea acesteia;
 - 5) cerințe aferente indicatorului efectului de levier prevăzute la art. 77 din Legea nr.202/2017 și de actele normative emise în aplicarea acesteia;
 - 6) cerințe de publicare prevăzute la capitolul VI titlul III din Legea nr.202/2017 și de actele normative emise în aplicarea acesteia;

- 7) procesul intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri și procesul de evaluare a lichidității interne la riscuri.
6. Fără a se aduce atingere obligațiilor de respectare a cerințelor prudențiale la nivel individual, băncile, persoane juridice din Republica Moldova, controlate de o societate financiară holding-mamă la nivelul Republicii Moldova sau societate financiară holding mixtă-mamă, trebuie să îndeplinească obligațiile menționate la pct. 5, pe baza situațiilor financiare și raportărilor prudențiale consolidate ale respectivei societăți financiare holding sau societate financiară holding mixtă, potrivit metodelor prevăzute în Capitolul IV.
7. În cazul în care mai multe bănci, persoane juridice din Republica Moldova și din alte state, sunt controlate de o societate financiară holding-mamă la nivelul altui stat, prevederile pct.6 se aplică numai băncii care este supravegheată pe bază consolidată de către Banca Națională a Moldovei, potrivit prevederilor pct.4.
8. Băncile-mamă la nivelul Republicii Moldova și băncile, persoane juridice din Republica Moldova, care sunt filiale ale societăților financiare holding-mame sau ale societăților financiare holding mixte -mame la nivelul Republicii Moldova sau la nivelul unui alt stat și care sunt supuse supravegherii pe bază consolidată exercitată de Banca Națională a Moldovei, trebuie să îndeplinească cerințele prevăzute la art.38 din Legea nr.202/2017, pentru a se asigura că sistemele, procesele și mecanismele lor sunt coerente și integrate la nivel de grup și că pot fi furnizate orice date și informații relevante pentru obiectivele supravegherii, inclusiv în ceea ce ține de expunerile entităților la riscul de credit transferat prevăzut la art. 75 din Legea nr.202/2017.

Capitolul III

Perimetrul de consolidare prudențială

9. În perimetrul de consolidare a unei bănci persoane juridice din Republica Moldova pot fi incluse:
- a) filialele și/sau entitățile asociate care sunt bănci, societăți financiare nonbancare, întreprinderi prestatoare de servicii auxiliare, persoane juridice din Republica Moldova sau străine;
 - b) întreprinderea-mamă înființată în Republica Moldova sau în alte state care este o societate financiară holding sau o societate financiară holding mixtă, cu condiția ca întreprinderea-mamă să nu aibă filiale în Republica Moldova; sau în cazul în care

are astfel de filiale-bănci în Republica Moldova al căror total al activului bilanțier va fi inferior activului bilanțier al băncii respective.

10. În situația consolidată a întreprinderii-mamă, întocmită în scop prudențial, ce stă la baza calculului elementelor necesare în vederea respectării cerințelor prudențiale la nivel consolidat, prevăzute în Capitolul II, se includ, potrivit metodelor de consolidare prevăzute în Capitolul IV, filialele și/sau entitățile asociate băncii, societății financiare nonbancare, întreprinderii prestatoare de servicii auxiliare, persoane juridice din Republica Moldova sau străine.

11. Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă cu exercitarea supravegherii pe bază consolidată potrivit prevederilor art. 109 și ale art. 110 din Legea nr.202/2017 poate decide ca o bancă, o societate financiară nonbancară, sau o societate prestatoare de servicii auxiliare, care este o filială sau care este o entitate asociată, să nu fie inclusă în perimetrul de consolidare prudențială atunci când valoarea totală a activelor și angajamentelor extrabilanțiere (condiționale) de credit ale entității în cauză este mai mică decât cea mai mică dintre următoarele două valori:

- 1) echivalentul în MDL a 10 milioane EUR;
- 2) 1% din valoarea totală a activelor și angajamentelor extrabilanțiere (condiționale) de credit ale întreprinderii-mamă sau ale întreprinderii care are dețineri în entitatea asociată.

12. Similar prevederilor din pct. 11, Banca Națională a Moldovei poate decide ca o bancă, o societate financiară nonbancară sau o întreprindere prestatoare de servicii auxiliare, care este o filială sau entitate asociată, să nu fie inclusă în perimetrul de consolidare prudențială, în cazurile următoare:

- 1) în cazul în care entitatea în cauză este situată într-un alt stat în care există obstacole de natură juridică în calea transferului de informații necesare;
- 2) în cazul în care entitatea în cauză nu prezintă decât un interes neglijabil în ceea ce privește obiectivele supravegherii băncilor;
- 3) atunci când, în opinia Băncii Naționale a Moldovei, consolidarea situației financiare a entității respective ar fi inadecvată sau ar induce în eroare din perspectiva obiectivelor de supraveghere a băncilor, persoane juridice din Republica Moldova.

13. Atunci când mai multe entități îndeplinesc criteriile prevăzute la pct. 11 și pct. 12 subpct. 2), entitățile respective sunt totuși incluse în consolidare, în măsura în care, în ansamblul lor, acestea reprezintă un interes care nu este neglijabil în raport cu obiectivele de supraveghere stabilite.

Capitolul IV

Metode de consolidare utilizate în scop prudential

14. Metodele de consolidare prudentială, prevăzute în prezentul capitol se aplică pe baza prevederilor relevante din cadrul Standardelor Internaționale de Raportare Financiară (SIRF) aplicabile.

15. În scopul supravegherii pe bază consolidată a băncilor, persoane juridice din Republica Moldova, toate filialele întreprinderii-mamă care sunt bănci, societăți financiare nonbancare sau societăți de investiții, persoane juridice din Republica Moldova sau străine, vor fi consolidate prin metoda consolidării globale (metoda consolidării contabile prevăzută de *SIRF 10*). Prin metoda consolidării globale se înțelege ansamblul procedurilor de consolidare prevăzute de SIRF.

16. Prin excepție de la prevederile pct. 15, se va folosi metoda consolidării proporționale în conformitate cu cota-parte de capital pe care întreprinderea-mamă o deține în cadrul filialei. Consolidarea prin metoda consolidării proporționale poate fi permisă, conform capitolului V, numai dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

- 1) răspunderea întreprinderii-mamă este limitată la cota-parte de capital pe care întreprinderea-mamă o deține în cadrul filialei, având în vedere răspunderea celorlalți acționari sau membri;
- 2) solvabilitatea celorlalți acționari sau membri este satisfăcătoare;
- 3) răspunderea celorlalți acționari și membri este stabilită în mod clar într-o formă obligatorie din punct de vedere juridic.

Permisiunea pentru folosirea metodei consolidării proporționale poate fi obținută în condițiile prevăzute la Capitolul V.

17. În scopul supravegherii pe bază consolidată a băncilor, se va folosi metoda consolidării proporționale (metodele de consolidare contabile sunt prevăzute de *SIRF 11*, *IAS 28*, după caz), în conformitate cu cota de capital deținută aferentă deținerilor în bănci, societăți financiare nonbancare și societăți de investiții conduse de o entitate inclusă în consolidare, împreună cu una sau mai multe entități neincluse în consolidare, dacă răspunderea celor din urmă entități este limitată la cota-parte de capital deținută de acestea.

18. În cazul deținerilor sau al legăturilor de capital, altele decât cele prevăzute la pct. 15 și 16, în bănci, societăți financiare și societăți de investiții, societăți de asigurare,

societăți de reasigurare sau societăți prestatoare de servicii auxiliare, pentru includerea acestora în situația consolidată a întreprinderii-mamă se va folosi metoda punerii în echivalență (metoda consolidării contabile este prevăzută de IAS 28), cu excepția situațiilor în care Banca Națională a Moldovei decide altfel în baza pct.19. Totuși, aplicarea acestei metode nu va reprezenta o includere a respectivelor entități în supravegherea pe bază consolidată.

19. Întru aplicarea pct. 17, Banca Națională a Moldovei se poate pronunța, de la caz la caz, în cadrul realizării funcției de supraveghere, referitor la includerea în perimetrul de consolidare prudențială și, dacă este cazul, despre metoda de consolidare ce urmează a fi aplicată, care poate fi alta decât cea prevăzută la pct. 17, astfel încât aceasta să permită aprecierea corectă a îndeplinirii cerințelor prudențiale la nivel consolidat având în vedere riscurile induse de aceste entități asupra băncii supravegheate la nivel consolidat.

20. În cazul deținerilor sau legăturilor de capital, în entități altele decât bănci, societăți financiare nonbancare și societăți de investiții, societăți de asigurare, societăți de reasigurare sau societăți prestatoare de servicii auxiliare, pentru includerea acestora în situația consolidată a întreprinderii-mamă se va folosi metoda punerii în echivalență (prevăzută de IAS 28). Totuși, aplicarea acestei metode nu va reprezenta o includere a respectivelor entități în supravegherea pe bază consolidată.

21. Banca Națională a Moldovei va stabili, de la caz la caz, modalitatea în care se efectuează consolidarea, în cazul în care entitățile sunt legate între ele printr-o relație, alta decât o relație de capital, adică o relație în care:

- 1) entitatea împreună cu una sau cu mai multe entități sunt conduse pe o bază unică, în virtutea unui contract încheiat cu acea entitate sau a prevederilor din statutul sau actul constitutiv al acelor entități, sau
- 2) organele de administrare, de conducere sau de supraveghere ale uneia sau mai multor entități sunt formate, în cea mai mare parte, din aceleași persoane.

22. Fără a se aduce atingere prevederilor pct. 14 – 17, 21, Banca Națională a Moldovei stabilește dacă și sub ce formă trebuie incluse anumite entități în situația consolidată a întreprinderii-mamă, în următoarele cazuri:

- 1) în opinia Băncii Naționale a Moldovei, o bancă exercită o influență semnificativă asupra uneia sau mai multor bănci, societăți financiare nonbancare sau societăți de investiții, fără a deține o deținere în aceste entități sau fără a avea alte legături de capital cu acestea;

2) două sau mai multe bănci, societăți financiare nonbancare sau societăți de investiții sunt conduse pe o bază unică, fără ca aceasta să fie necesar a fi stabilită pe baze contractuale sau statutare.

Capitolul V

Permisiunea pentru aplicarea metodei consolidării proporționale

23. În scopul aplicării metodei consolidării proporționale specificate la punctul 16, întreprinderea-mamă va solicita în scris permisiunea Băncii Naționale a Moldovei, înaintând o cerere însoțită de documentele menționate la punctul 24 și 25 ce atestă respectarea condițiilor menționate la pct.16.

24. În scopul verificării îndeplinirii condiției prevăzute la pct.16 (1) și (3), întreprinderea-mamă prezintă contractul încheiat între întreprinderea - mamă și ceilalți acționari sau membri, care este obligatoriu pentru toate părțile din punct de vedere juridic și corespunde următoarelor cerințe:

- 1) limitarea răspunderii părților trebuie să fie stabilită în mod clar în contract și va fi definită ca procent din participația totală;
- 2) contractul va preciza în mod clar că eventualele pierderi rezultate din filială vor fi suportate de acționari sau membri în mod proporțional cu cota de capital deținută de fiecare dintre aceștia la momentul respectiv;
- 3) contractul trebuie să stipuleze într-un mod clar faptul că orice modificare a cotei deținute de către acționari sau a membri este condiționată de acordul explicit al tuturor acționarilor sau membrilor;
- 4) Contractul precizează că, în cazul recapitalizării filialei, băncile informează în timp util autoritatea competentă cu privire la progresele înregistrate în procesul de recapitalizare. Fiecare acționar sau membru contribuie la recapitalizare cel puțin proporțional cu cota sa actuală din capitalul filialei.
- 5) Nu există alte acorduri sau acorduri secundare în actul constitutiv sau memorandumuri separate între unii sau toți acționarii sau membrii filialei sau între unii sau toți acționarii sau membrii filialei și orice parte terță, care suprascriu sau subminează oricare dintre condițiile de la punctele 1) - 4) de mai sus.

25. În scopul verificării îndeplinirii condiției specificate la pct. 16 (2), întreprinderea-mamă prezintă documente care atestă că solvabilitatea celorlalți acționari sau membri ai filialei la niveluri individuale și consolidate, dacă este cazul, este satisfăcătoare și se

poate în mod rezonabil aștepta ca aceasta să rămână astfel. În acest sens se vor prezenta situațiile financiare în funcție de categoria entităților - acționari ai filialei.

26. Banca Națională a Moldovei va analiza și va emite hotărârea privind acordarea permisiunii menționate la pct.23 în termen nu mai mult de 3 luni de la data primirii tuturor documentelor prevăzute la pct.24-25.

27. Întreprinderea-mamă notifică Banca Națională a Moldovei cu cel puțin trei luni înainte cu privire la orice modificare a contractului care afectează condițiile enumerate la pct.24.

28. În cazul rezilierii contractului, întreprinderea-mamă notifică fără întârziere Banca Națională a Moldovei despre presupusa reziliere cu cel puțin 10 zile lucrătoare înaintea datei efective de reziliere.

29. Rezilierea contractului are ca rezultat consolidarea deplină (potrivit metodei consolidării globale) a filialei de la data intrării în vigoare a încetării contractului.

30. În scopul verificării îndeplinirii condiției specificate la pct. 16 (2), acționarii sau membrii - entități din sectorul financiar care sunt supuse supravegherii prudențiale, trebuie să îndeplinească în mod continuu criteriul de soliditate financiară prevăzut la articolul 48 (1) lit. c din Legea nr.202/2017.

Capitolul VI

Tranzacțiile intragrup cu societățile holding cu activitatea mixtă

31. Băncile, persoane juridice din Republica Moldova, filiale ale unei societăți holding cu activitate mixtă, trebuie să dispună de procese de administrare a riscurilor și de mecanisme de control intern adecvate, inclusiv de proceduri contabile și de raportare riguroase, pentru a identifica, măsura, monitoriza și controla în mod corespunzător tranzacțiile acestora cu societatea holding cu activitate mixtă și filialele acesteia.

32. Băncile trebuie să informeze Banca Națională a Moldovei orice tranzacție semnificativă cu entitățile prevăzute la pct. 31, alta decât cea care este raportată ca expunere mare potrivit Regulamentului privind expunerile mari ale băncilor. Prin tranzacție semnificativă se înțelege orice tranzacție care depășește 5% din capital eligibil. Informația respectivă va fi transmisă către Banca Națională a Moldovei prin canalul electronic de comunicare și va include cel puțin date despre: data tranzacției,

scopul detaliat / argumentarea tranzacției, date despre contraparte (denumirea, adresa), suma și valuta tranzacției.

33. Procesele, mecanismele și procedurile prevăzute la pct. 31 și tranzacțiile semnificative vor fi supuse supravegherii de către Banca Națională a Moldovei.

34. În cazul în care aceste tranzacții intragrup pun în pericol poziția financiară a unei bănci, persoană juridică din Republica Moldova, Banca Națională a Moldovei va lua măsurile corespunzătoare, potrivit prevederilor Legii nr. 202/2017.

Capitol VII

Furnizarea de informații

35. Fiecare bancă, persoană juridică din Republica Moldova, va transmite Băncii Naționale a Moldovei, în termen de cel mult 10 zile de la data la care, în baza prevederilor pct. 4, face obiectul supravegherii pe bază consolidată de către Banca Națională a Moldovei, o listă a entităților incluse în situațiile financiare consolidate ale băncii sau ale societății financiare holding, după caz, însoțită de o diagramă a structurii de conducere a grupului, cu menționarea modului de repartizare a responsabilităților în cadrul acesteia. Pentru fiecare dintre entitățile menționate se vor transmite următoarele informații:

- 1) denumirea și țara de origine;
- 2) domeniul de activitate;
- 3) capitalul social subscris și vărsat;
- 4) cota-parte din capitalul entității și din drepturile de vot ale acesteia, deținută direct sau indirect de către întreprinderea-mamă și alte entități din cadrul grupului, precum și descrierea oricărei alte modalități de exercitare a controlului sau a influenței semnificative;
- 5) tratamentul respectivei entități, potrivit prevederilor contabile în vigoare aplicabile la întocmirea situațiilor financiare consolidate, metoda utilizată la includerea în situațiile financiare consolidate și justificarea aplicării metodei respective.

36. De asemenea, băncile care fac obiectul supravegherii pe bază consolidată de către Banca Națională a Moldovei, potrivit prevederilor pct. 4, vor transmite Băncii Naționale a Moldovei, în termen de 10 zile o diagramă a ariei de cuprindere a

consolidării prudențiale. Pentru fiecare dintre entitățile incluse în această arie se vor transmite, după caz, următoarele informații și documente:

- 1) autoritatea responsabilă cu supravegherea pe bază individuală a entității, dacă este cazul;
- 2) standardele aplicabile în supravegherea pe bază individuală a entității;
- 3) în cazul filialelor, se va indica existența acordurilor sau a oricăror alte acte care limitează răspunderea întreprinderii-mamă la cota-parte deținută în capitalul filialei;
- 4) descrierea băncilor, societăților financiare nonbancare, societăților de investiții și a societăților prestatoare de servicii auxiliare aflate într-una din situațiile prevăzute la pct. 17, prin indicarea denumirii, țara de origine, domeniului de activitate, capitalului social subscris și vărsat al acestora, precum și a elementelor care conduc la încadrarea în prevederile pct. 17.

37. Descrierea băncilor, societăților financiare nonbancare, societăților de investiții și a societăților prestatoare de servicii auxiliare aflate într-una din situațiile prevăzute la pct. 21, prin indicarea denumirii, țării de origine, domeniului de activitate, capitalului social subscris și vărsat. Se vor furniza orice informații necesare descrierii relațiilor stabilite între băncile incluse în aria de cuprindere a consolidării prudențiale și entitățile menționate asupra cărora este exercitată o influență semnificativă.

38. Pentru fiecare dintre entitățile incluse în aria de cuprindere a consolidării prudențiale potrivit pct.9 dar care, în baza pct.10 și 11 au fost excluse și astfel nu sunt incluse în situațiile financiare consolidate ale băncii sau ale societății financiare holding, se vor transmite, în plus față de informațiile prevăzute la pct.37 și informațiile prevăzute la pct. 40.

39. Băncile care fac obiectul supravegherii pe bază consolidată de către Banca Națională a Moldovei vor transmite Băncii Naționale a Moldovei orice modificare a informațiilor furnizate potrivit prezentului capitol, în termen de cel mult 10 zile de la data producerii acesteia.

40. Banca-filială, persoană juridică din Republica Moldova, care nu a fost inclusă în supravegherea pe bază consolidată exercitată de o autoritate competentă din alt stat, va notifica acest fapt Băncii Naționale a Moldovei, în termen de cel mult 10 zile de la data la care s-a luat hotărârea de excludere din consolidare, comunicând motivul acestei excluderi.